

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 149/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. v [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Hlaváčovou, Farská 12, Nitra, pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 3 Tk 2/2019 zo 6. septembra 2019 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tos 77/2019 z 24. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých uznesení a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2020 doručená ústavná s'ťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „s'ťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Tk 2/2019 zo 6. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos 77/2019 z 24. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že na okresnom súde prebieha voči s'ťažovateľovi konanie pod sp. zn. 3 Tk 2/2019 v trestnej veci pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) v časti dokonaný a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona a iné. Vo veci sa na základe návrhu dozorujúceho prokurátora dvakrát predlžovala vyšetrovacia väzba. Keď bola vyšetrovacia väzba predĺžená druhýkrát, nastali okolnosti, ktoré vyvolali obranu s'ťažovateľa spočívajúcu v tom, že podal prostredníctvom obhajkyne na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) podnet na podanie dovolania podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorým ako nedôvodná bola zamietnutá s'ťažnosť s'ťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu. Týmto uznesením okresný súd zamietol žiadosť s'ťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Predmetný podnet s'ťažovateľa bol prípisom ministerstva pod č. 44926/2019/61/418 z 13. januára 2020 odložený.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol aj túto argumentáciu:

„Pokiaľ vyšetrovateľ na základe pokynu dozorujúceho prokurátora zrušil úkony, ktoré podmieňovali predĺženie väzby, nastáva tzv. právne vákuum, v ktorom neexistujú žiadne väzobné dôvody. Je veľmi zlé, že súdy a to ani okresný a ani krajský sa s touto námietkou advokátov pri podaní žiadostí o prepustenie z väzby zo dňa 6.9.2019, v ktorom advokáti poukazovali na túto významnú právnu skutočnosť, absolútne nezaoberali. Tým, že vyšetrovateľ na základe pokynu dozorujúceho prokurátora zrušil nariadené procesné úkony a ukončil trestné konanie v štádiu prípravy, kvôli ktorým bola väzba predĺžená, vyplýva, že ďalšie väzobné stíhanie zostalo bez opory v zákone.

Okrem toho, že súdy z úradnej povinnosti, a to jednak okresný, ako aj krajský súd, nepreskúmali závažnú skutočnosť, na ktorú vyššie poukazujem, ohľadne pokrytia väzby v priebehu jedného mesiaca zo zákonných dôvodov, vytykám obom súdom aj to, že ani jediným slovom sa nezmieňujú o námietkach obhajoby, ktoré boli uvedené v žiadostiach o prepustenie z väzby. Iba formálne okresný, ako aj krajský súd žiadosť o prepustenie z väzby preskúmali a zamietli bez toho, že by sa argumentačne dotkli námietok obhajoby. Pritom nie je možné zabúdať a v danom prípade okresný aj krajský súd zabudli na to, že Ústavou SR garantované záruky osobnej slobody jednotlivca podľa čl. 17 Ústavy SR sú povinní preskúmať v obzvlášť v takom prípade, ak na to obhajoba poukazuje. Tým, že zjednodušene a čisto formálne konštatujú, že väzobné dôvody pretrvávajú a neboli zistené okolnosti, ktoré by viedli okresný a krajský súd k inému názoru, nie je možné prijať ako argumentáciu, preto bola žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá a navyše je potrebné im vytknúť obrovskú dávku formálneho prístupu k preskúmvaniu žiadosti. Ani jedno z rozhodnutí, ktoré napádam touto ústavnou sťažnosťou, sa mi nejavi ako presvedčivé, keďže neboli vyargumentované žiadnym spôsobom zo strany súdov dôvody, pre ktoré sa s námietkou obhajoby o mesačnom nepokrytí dôvodov zákonnej väzby, väzobné dôvody naďalej trvajú.“

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na obhajobu

podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. b) a písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 3Tk/2/2019 zo dňa 6.9.2019 porušené holo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv u základných slobôd a právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. b) a písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu Nitra sp. zn. 1Tos/77/2019 zo dňa 24.9.2019 porušené bolo.

3. Uznesenie Okresného súdu Nitra sp.zn. 3Tk/2/2019 zo dňa 6.9.2019 a Uznesenie Krajského súdu Nitra sp.zn. 1Tos/77/2019 zo dňa 24.9.2019 sa zrušujú.

4. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] sa prepúšťa z väzby ihneď na slobodu.

5. [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov konania, ktoré je povinný Okresný súd v Nitre spolu s Krajským súdom v Nitre spoločne a nerozdielne uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa a to do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

12. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

13. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

14. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

15. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

16. Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

- b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;
- c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

III.

Právne posúdenie vecí ústavným súdom

17. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia uvedených základných práv, pričom k porušeniu týchto práv malo dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu

18. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu ústavný súd nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti, poukazujúc na princíp subsidiarity.

19. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

20. Z uvedeného vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže ho už preskúmal na základe sťažnosti sťažovateľa krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

21. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu

22. Zákon o ústavnom súde v poslednej vete ustanovenia § 124 uvádza, že ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

23. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal prostredníctvom svojej obhajkyne na ministerstve podnet na podanie dovolania podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. Predmetný podnet sťažovateľa bol prípisom ministerstva pod č. 44926/2019/61/418 z 13. januára 2020 odložený.

24. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné, a ich vyčerpanie teda nie je podmienkou prípustnosti sťažnosti (napr. II. ÚS 357/06, 7 IV. ÚS 323/07, IV. ÚS 277/08, III. ÚS 214/2010). Podnet na podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku nie je riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom a z hľadiska trestného procesného práva ho možno považovať iba za informáciu ministrovi spravodlivosti ako oprávnenému na jeho podanie, ktorá bez ďalšieho nezakladá zákonom ustanovené právne dôsledky. Ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť podnetu. Je na úvahe ministra spravodlivosti posúdiť a rozhodnúť, či podá, alebo nepodá dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie podnetu na podanie dovolania nemôže mať preto charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. m. m. I. ÚS 585/2012, II. ÚS 268/2012, IV. ÚS 471/2011, III. ÚS 435/2010, III. ÚS 214/2010).

25. Napadnuté uznesenie krajského súdu bolo vydané 24. septembra 2019, uvedený podnet sťažovateľa ministerstvu na podanie dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu je datovaný 9. októbra 2019. Z uvedených skutočností je zrejmé, že ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená celkom zjavne po uplynutí lehoty dvoch mesiacov v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde.

26. Ústavný súd poznamenáva, že z odôvodnenia ústavnej sťažnosti nepriamo vyplýva, že podľa názoru sťažovateľa je potrebné počítať lehotu podľa § 124 zákona o ústavnom súde od doručenia prípisu ministerstva o odložení podnetu sťažovateľa (17. januára 2020). Sťažovateľ tak považoval ústavnú sťažnosť za podanú včas. Ústavný súd sa nestotožňuje s takouto konštrukciou, pretože deň doručenia prípisu ministerstva o odložení podnetu sťažovateľa na podanie dovolania nie je dňom, od ktorého začína plynúť lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde.

27. Podnet na podanie dovolania tak vzhľadom na už uvedené nemožno považovať za účinný právny prostriedok nápravy, preto zachovanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti z dôvodu realizácie podnetu na podanie dovolania neprichádza do úvahy.

28. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

29. Pretože došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu